

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.756/2014/23.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. március 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A felfegyverkezve elkövetett rablás büntette és más bűncselekmények miatt és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2014. július 11. napján kihirdetett 26.B.491/2013/91. számú ítéletét megváltoztatja.

I.r. vádlott testi épséget sértő cselekményét az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (6) bekezdése szerinti társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérleteként;

II.r. vádlott testi épséget sértő cselekményét a Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés szerinti társtettesként elkövetett testi sértés büntettének kísérleteként minősíti.

I.r. vádlott házi jogot sértő cselekménye magánlaksértés büntette (1978. évi IV. törvény 176. § (1), (2) bekezdés c) pont);

II.r. vádlott házi jog elleni cselekménye szintén magánlaksértés büntette (Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont).

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy I.r. vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja II.r. vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban felmerült 10.000 (tízezer) forint bűnügyi költségből I. r. vádlott 5000 (ötezer) Ft-ot, II. r. vádlott 5000 (ötezer) Ft-ot visel.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék I.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette (1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont), társtettesként elkövetett testi sértés büntette (1978. évi IV. törvény 170. § (1), (2) bekezdés) és társtettesként

elkövetett magánlaksértés vétsége (1978. évi IV. törvény 176. § (1) bekezdés) miatt halmazati büntetésül - mint többszörös visszaesőt - 9 év fegyházra és 9 év közügyektől eltiltásra;

II.r. vádlottat társtettesként elkövetett rablás büntette (Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés), társtettesként elkövetett testi sértés büntette (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés) és társtettesként elkövetett magánlaksértés vétsége (Btk. 221. § (1) bekezdés) miatt - halmazati büntetésül - 7 év fegyházra és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Elrendelte II.r. vádlott tekintetében a Debreceni Városi Bíróság 60.Bk.950/2011. számú határozatával jogerősen kiszabott 1 év 4 hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását. Megállapította, hogy I.r. vádlott a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés négyötöd, II.r. vádlott a kétharmad részének letöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés tartamába beszámította a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottakat a felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítélet ellen I.r. vádlott felmentésért, védője elsősorban felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányulóan, II.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés céljából, másodsorban enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

Az ítéletet ügyészi jogorvoslat nem támadta.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.422/2013/6-I. számú átiratában a bizonyítási eljárást szabályosnak, a tényállást megalapozottnak, a minősítést és a büntetést törvényesnek tartva az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt azzal, hogy a másodfokú bíróság mellőzze I.r. vádlott vonatkozásában a feltételes szabadság bocsáthatóság legkorábbi időpontját érintő ítéleti rendelkezést.

A nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakkal egyezően az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt, míg a védők a védelmi fellebbezéseket fenntartották. A vádlottak felszólalásukban nem ismerték el felelősségüket.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírálta. A törvényben előírt teljes revízió keretében a fellebbezések okára és céljára tekintet nélkül bírálta felül a tényállás megalapozottságát, a bűnösség megállapítását, a bűncselekmények minősítését és a büntetés kiszabását is.

A felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív perjogi hibát, amely a bizonyítás törvényességét érintené, vagy az érdemi felülbírálatot kizárná.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Helyes és hiánytalan tényállást állapított meg, mely a Be. 351. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

A törvényszék a tényállás megállapítása szempontjából lényeges bizonyítékokat számba vette és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint törvényesen értékelte. Részletesen vizsgálta a vádlottak védekezését, mint ahogy a cselekményről közvetlenül vagy közvetve információt szerző tanúk vallomását, az orvosszakértői bizonyítás anyagát és a releváns okiratokat. A nyomozás során I.r. vádlott részben beismerte a bűncselekmény elkövetését, terhelő vallomást téve társára (nyomozási irat 289., valamint a 337-339. számú, szembesítést rögzítő iratok). II.r. vádlott az eljárásban tagadta a vádbeli cselekményt, mint ahogy a nyomozás későbbi szakaszától kezdődően az I.r. vádlott is. Nem tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlottakra nézve terhelő vallomásokra alapította. A terhes tényállás ugyanis részben I.r. vádlott nyomozási beismerő vallomása, a sértett vallomása, valamint tanúvallomása alapján kétséget kizáróan megállapítható. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének hibátlanul eleget tett. Részletes és meggyőző indokát adta annak, hogy mely bizonyítékokra alapítja a tényeket és melyeket nem fogad el a tényállás alapjául.

Az ítéletben foglaltaktól eltérő tényállás megállapítására és a felmentésre irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §). Rámutat arra az ítéletábra, hogy a bizonyítási eljárást lefolytató és a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló, majd értékelő elsőfokú bíróság a ténybíróság. Főszabályként a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Kivételt képez természetesen, ha az ítélet megalapozatlan, de jelen esetben a kifejtettek miatt ez nem rögzíthető. A másodfokú bíróság revíziós lehetőségei ténykérdésben szűkebbek, mint jogkérdésben, utalva arra is, hogy eltérő tényállás megállapítására kizárólag a vádlott javára, felmentés (részfelmentés), vagy eljárás megszüntetés (részbeni megszüntetés) esetén kerülhet sor. A formál logikának, a szillogizmusnak megfelelő, okszerű bizonyíték-értékelő tevékenységet, az elsőfokú bíróságnak az ítélethozatalhoz vezető, jelen esetben megalapozottnak ítélt gondolati folyamatát a másodfokú bíróság nem bírálhatja felül. A bizonyítékok felülmérlegelését a tényálláshoz kötöttség szabályai kizárják. Ezen okok folytán nem lehetett eredményes az eltérő tényállás megállapítását célzó fellebbezés.

A vádlottakra terhes tényállást megalapozó bizonyítékok megerősítik egymást, szinergiájuk egyértelmű. Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál logika törvényszerűségeinek.

A törvényszék megalapozottan és meggyőző indokolással fejtette ki, hogy I.r. vádlottnál miért az elkövetéskor, II.r. vádlott esetében pedig miért az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazásának van helye, indokait a másodfokú bíróság osztotta.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a rablás minősítése megfelel az anyagi jognak, e körben a törvényszék igen részletes és színvonalas indokolást adott, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett.

A sértett testi épségét sértő cselekmény minősítése azonban téves. Az irányadó tényállás szerint az ágyban fekvő sértettet rátörése után I.r. vádlott egy 125 cm hosszú, 7,5 cm széles és 3 cm vastag akácfa léccel több alkalommal kis-közepes erővel megütötte, mely ütések a sértett fejtájékát, felsőtestét érték, emellett nagyobb erejű ütés érte a jobb alkart, mely védekezési sérülés nyolc napon túl gyógyuló singcsonttörést eredményezett. E bántalmazás alatt II.r. vádlott lefogta a sértett lábát, megakadályozva ezzel a védekezését.

Az elsőfokú bíróság által is idézett 3/2013. számú Büntető Jogegységi Határozat szerint (hasonlóan a korábban hatályban volt 15. számú Irányelvhez) az elkövető tudattartalmára, ezen keresztül szándékára a feltárt alanyi és tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. A vádlottak rablási szándékkal törtek rá a sértettre és a kiszolgáltatott helyzetben lévő férfit durván bántalmazták, I.r. vádlott több esetben sújtott le rá a nagyméretű kemény eszközzel. A cselekmény elkövetéséhez használt eszköz, a traumát kiváltó erőhatások intenzitása és száma, az okozott súlyos sérülés alapján biztonsággal vonható arra következtetés, hogy a vádlottak belenyugodtak abba, hogy a sértett életveszélyes sérülést is szenvedhet. Ilyen méretű léccel fejre támadást a természetes szemlélet is olyan magatartásnak tekint, mely az életet veszélyeztető sérülés okozására lehet alkalmas. Hangsúlyos, hogy a sértett a fejét védve szenvedett a karján súlyos, csonttöréses sérülést. A súlyosabb, életveszélyes eredmény elsődlegesen a sértetti védekezés következtében maradt el. Külön kiemelendő e körben, hogy az orvosszakértői vélemény szerint a faléccel történő nagy erejű ütés emberi élet kioltására alkalmas, ha a koponyát éri. A felülbírált ügyben ugyan nem érte el a sértett fejét a nagy erejű ütés, ennek oka azonban a sértetti védekezés volt, mely a fejre irányuló csapást hátrította el. Ha az ütés a fejet éri, akkor életveszélyes eredménnyel lehetett volna számolni.

Ilyen körülmények mellett a vádlottak cselekménye helyesen a társtettesként elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérletét valósította meg, nem pedig a súlyos testi büntettét. A cselekménynek II.r. vádlott is társtettese, aki fizikai ráhatással maga is résztvett a bántalmazásban, úgy, hogy lefogta a durván támadott sértett lábait. Az alkalmazott büntető törvénynek megfelelően így I.r. vádlott testi épségét sértő cselekménye helyesen az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdése és a (6) bekezdés első fordulata szerint minősül, figyelemmel a törvény 16. §-ára és a 20. § (2) bekezdésére.

II.r. vádlott magatartása pedig e részben a Btk. 164. § (1) bekezdése és a (8) bekezdése szerinti bűncselekmény kísérletét valósította meg, ugyancsak társtettesként, figyelemmel a Btk. 10. § (1) bekezdésére és a 13. § (3) bekezdésére.

Ezen túlmenően a házi jogot sértő bűncselekmény minősítése is változtatást indokolt. A bíróság magánlaksértés vétségének minősítette a cselekményt, holott a felfegyverkezve elkövetés az irányadó tényállás alapján egyértelműen megállapítható, és a vádlottak szándékegységben eljárva hatoltak be a sértetthez akarata ellenére erőszakkal a vastag akácfa léccel. Az I.r. vádlottnál az 1978. évi IV. törvény 137. § 4. b) pontja, a II.r. vádlott esetében a Btk. 459. § (1) bekezdés 6) pontja értelmében felfegyverkezve követi el a

bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál. Az irányadó tényállás alapján kétségtelen, hogy a vádlottak élet kioltására alkalmas eszközt, egy hosszú, kemény és vastag falecet vittek magukkal a sértetti ellenállás leküzdése érdekében, és az eszközt nem csak magánál tartotta I.r. vádlott, hanem azt használta is. A felfegyverkezve elkövetett rablás és a felfegyverkezve elkövetett magánlaksértés megállapítása nem jelent kétszeres értékelést, mert alapvetően eltérnek a sértett jogtárgyak (vagyonai viszonyok és házi jog), e körben utal a másodfokú bíróság a BH1996. 291. számú eseti döntésben foglaltakra.

I.r. vádlott házi jog elleni cselekménye ezért helyesen az 1978. évi IV. törvény 176. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés c) pontja szerint, II.r. vádlott cselekvősege pedig a Btk. 221. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés c) pontja szerint társtettesként, felfegyverkezve elkövetett magánlaksértés büntetettének minősül.

Vizsgálta az ítélőtábla az éjjeli elkövetés minősítő körülmény megvalósulását is. A 21 órai időpont azonban a kisvárosban, de még községi, falusi viszonyok között sem tekinthető éjjelnek, függetlenül a sértett szokásaitól (BH1983. 347., BH1973. 225.), ezért a másodfokú bíróság e minősítő körülmény megállapítására nem látott alapot.

A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövetők személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő, tett-arányos büntetést szabott ki a vádlottakkal szemben. A büntetések túl szigorúnak nem tekinthetők, lényeges enyhítésük nem indokolt, ezért az enyhítésre irányuló fellebbezések sem lehetettek eredményesek.

A fellebbviteli főügyészség helyesen észrevételezte, hogy I.r. vádlottnál a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára utalásnak nincs helye. A Be. 258. § (2) bekezdés e) pontja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának megjelölését valóban előírja, de a törvényszövegből is kitűnően, a Btk. 38. § (1) bekezdésre utalással, kizárólag az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazása esetén. Az 1978. évi IV. törvény alkalmazásakor fentiek deklarálásának nincs helye, a vádlott a törvényi előírásból adódóan a büntetés négyötöd részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra (1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés). A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság az erre vonatkozó rendelkezést I.r. vádlott esetében mellőzte.

Az ítélet egyéb, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére, a beszámításra, a lefoglalt bűnjelekre, és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései mindenben törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdés alkalmazásával - helytálló indokai alapján is - helybenhagyta.

II.r. vádlottnál az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk. 92. § (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban felmerült és a vádlottakat terhelő bűnügyi költséget az ítélet tábla a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2015. március 11.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 26.B.491/2013/91. számú ítélete a másodfokú határozat folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2015. március 11.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke